

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/45/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419203275
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4419203275.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. O., nar. XX. XX. XXXX, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: otec M. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. XXX, zast. JUDr. Tiborom Elzerom, advokátom, so sídlom Nové Zámky, Hlavné námestie 7 a matka Z. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. L. XXX, zast. Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Podzámska 32, IČO: 36 813 401, o návrhu matky a návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16. júla 2019 č. k. 7P/58/2019-72 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie v nasledovnom znení:

Súd dočasne zveruje maloletú G. O., nar. XX. XX. XXXX do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že v starostlivosti otca bude maloletá od nedele v párnom kalendárnom týždni od 9.00 hod. do nasledujúcej nedele do 17.00 hod. a v starostlivosti matky bude maloletá od nedele v nepárnom kalendárnom týždni od 17.00 hod. do nasledujúcej nedele do 9.00 hod., pričom miestom odovzdania a prevzatia maloletého dieťaťa bude bydlisko preberajúceho rodiča.

Zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia.

Výživné a úprava styku sa počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčuje.

Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 7P/58/2019.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Zároveň nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletú G. O., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti otca a matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 50 eur mesačne, vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca. Styk matky s maloletou G. O., nar. XX. XX. XXXX upravil tak, že matka je oprávnená vziať si maloletú k sebe každý párný kalendárny týždeň v piatok o 15:00 hodine v mieste bydliska otca a je povinná vrátiť maloletú späť otcovi v ten istý týždeň na to isté miesto v nedeľu o 17:00 hodine. Otcovi uložil povinnosť maloletú na styk s matkou riadne pripraviť, odovzdať jej ju a matke uložil povinnosť maloletú včas otcovi vrátiť. Zároveň určil, že neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod č. k. 7P/58/2019.

2. Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP) a § 360 ods. 1, 2, § 366, § 367 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP), § 62 ods. 2 Zákona o rodine a článok 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Uviedol, že otec sa podaným návrhom domáha, aby bola maloletá zverená do jeho osobnej starostlivosti a matka bola zaviazaná na platenie výživného na základe rozhodnutia súdu. Matka sa podaným návrhom domáha, aby maloletá bola zverená do jej starostlivosti, otec bol zaviazaný na platenie výživného na maloletú v sume 150 eur mesačne a aby bol upravený styk otca s maloletou na každý páry kalendárny týždeň od piatku od 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod. Matka zároveň žiadala nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by maloletá bola zverená do jej starostlivosti, otec bol zaviazaný na platenie výživného na maloletú v sume 150 eur mesačne a ktorým by bol upravený styk otca s maloletou na každý páry kalendárny týždeň od piatku od 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod. Doplnením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia matka navrhla nariadiť neodkladné opatrenie, okrem vyššie uvedeného, aby otec odovzdal maloletú do jej osobnej starostlivosti. Otec sa podaným návrhom domáha nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by maloletá bola zverená do jeho výchovy a starostlivosti a matka bola zaviazaná na platenie výživného v sume 50 eur mesačne vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k jeho rukám. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky zo dňa 08. 07. 2019 mal súd prvej inštancie za preukázané, že na strane oboch rodičov sú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté dieťa. Vzhľadom na podanú správu zo šetrenia pomerov si súd zadovážil správu od poradenského psychológa PhDr. Kataríny Šubovej, ktorá vo svojej správe zo dňa 12. 07. 2019 uviedla, že vykonala psychologické poradenstvo zamerané na výchovu maloletej v situácii rozchodu rodičov na podnet otca, z ktorej vyplýva, že maloletá sa aktuálne vyznačuje známkami anxiózneho syndrómu a postresovej reakcie. V hre sa intrapsychická tenzia manifestuje sebazabezpečovacími aktivitami. Vo vzťahu maloletej s otcom psychologička usudzuje na pomerné sýtenie potrieb maloletej. Otcova výchova poskytuje bezpečie pre maloletú, zážitok bezpodmienečného prijatia a podporu vzťahu maloletej s matkou. Ako výchovný problém otec vníma agresívne správanie maloletej k nemu v situácii frustrácie, ktoré je pravdepodobne osvojeným vzorcom vyrovnávania sa so záťažou (podľa modelu matkinho správania - matka vo výchove viac prítomná, otec pracovne zaneprázdnený). Vzťah maloletej s matkou sa ukazuje ako emočne zaťažujúci zo strany matkinho vedenia s podmieňovaním prijatia maloletej. Matkina výchova neposkytuje sýtenie emočných potrieb maloletej. Zo strany maloletej ide o nalomenie dôvery, o stratu bezpečia a o hľadanie ochrany v osobe otca. Vychádzajúc zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky a správy PhDr. Kataríny Šubovej súd prvej inštancie návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, pretože aktuálne otcova výchova poskytuje maloletej bezpečie a sýti jej potreby a matkina výchova toto bezpečie a sýtenie potrieb maloletej v dostatočnej miere nezabezpečuje, pričom maloletá hľadá ochranu pred matkou u otca. Z tohto dôvodu preto maloletú dočasne zveril do osobnej starostlivosti otcovi, keďže má vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletú. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, aby matka bola zaviazaná na platenie výživného na maloleté dieťa, je opodstatnený a je tu daná potreba dočasnej úpravy pomerov, keďže matka na výživu maloletého dieťaťa dobrovoľne neprispieva od doby, odkedy je dieťa u otca, t.j. od 27. 06. 2019. Matke preto uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 50 eur mesačne, čo predstavuje výživné určené len v nevyhnutnej miere, kým budú došetrené všetky osobné a majetkové pomery oboch rodičov, ako aj odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. V tomto smere uviedol, že matka zarába v súčasnej dobe priemerne mesačne 553,19 eura v čistom a z tejto sumy v súčasnej dobe môže prispievať na výživu maloletej v sume 50 eur mesačne, poukazujúc na zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v znení neskorších predpisov, podľa ktorého životné minimum na jednu plnoletú fyzickú osobu činí od 01. 07. 2019 sumu 210,20 eura mesačne. Keď matka zaplatí zo sumy 553,19 eura mesačne 50 eur mesačne výživné, zostane jej ešte 503,19 eura mesačne, čo je o 292,99 eur mesačne viac, ako činí jej životné minimum, a teda zostane jej ešte dostatočná suma na jej výživu a reprodukciu jej pracovnej sily. Záverom uviedol, že v danej veci je potrebné, aby bol styk matky s maloletou upravený, pokiaľ sa nachádza maloletá v starostlivosti otca, a to tak, aby medzi ňou a maloletou sa naďalej rozvíjal a upevňoval cit spolupatričnosti a neprerušili sa ich citové väzby. Obaja rodičia podali riadne návrhy na začatie konania o úpravu práv a povinností rodičov voči maloletej, v ktorom súd vykoná dokazovanie, pričom bude skúmať všetky rozhodujúce skutočnosti ohľadom citových väzieb maloletej k rodičom, pre rozhodnutie o zverení dieťaťa do starostlivosti toho-ktorého rodiča, určenie vyživovacej povinnosti k maloletej a rozhodne vo veci samej.

3. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka, ktorá žiadala napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť a návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť a nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne zverí maloletú do jej osobnej starostlivosti a otcovi bude uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 150 eur mesačne, vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca a ktorým bude upravený styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený vziať si maloletú k sebe každý párny kalendárny týždeň v piatok o 15.00 hod. v mieste bydliska matky a je povinný vrátiť maloletú späť matke v ten istý týždeň na to isté miesto v nedeľu o 17.00 hod., pričom matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť, odovzdať mu ju a otec je povinný maloletú včas matke vrátiť, a to až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej o úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod č. k. 7P/58/2019. Nesúhlasila s výsledkami vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie. V tejto súvislosti uviedla, že správanie otca je účelové, v snahe ublížiť jej, keďže s ním nechce obnoviť partnerské spolužitie. Poprela, že by akýmkoľvek spôsobom zanedbávala výchovu svojej dcéry alebo, že by ju maloletá videla súložiť s novým partnerom. O dcéru sa vždy príkladne starala, robí všetko preto, aby bola dcéra spokojná, pričom otec spôsob jej výchovy nikdy nenamietal. Otec začal mať námietky, až keď si našla nového partnera a on si uvedomil, že partnerské spolužitie neobnovia, s čím otec nie je zjavne vysporiadaný. Poukázala, že v byte, kde teraz býva, má maloletá riadne zariadenú detskú izbu, pričom podmienky, v ktorých býva otec sú neporovnateľne horšie, nie je tam riadne zabezpečené kúrenie. Namietala, že súd prvej inštancie vychádzal predovšetkým zo správy psychologičky, pričom nezvážil, či prejavy, ktorými trpí maloletá, nie sú práve následkom konania otca, ktorý prakticky zo dňa na deň maloletú svojvoľne odtrhol od matky, nenosi ju do materskej školy a okrem súdom stanovených termínov jej neumožňuje stretnutie s dcérou. Poukázala, že maloletá je len 4-ročné dieťa, ktoré je veľmi ľahko ovplyvniteľné tým - ktorým rodičom, a preto aj vyjadrenia dieťaťa bolo potrebné vyhodnocovať s prihliadnutím k tomu, že pohovor s dieťaťom bol robený v čase, keď už maloletá 2 týždne nevidela svoju matku. Dodala, že spoločnú domácnosť opustila z dôvodu, že otec ju viackrát zbil, bol agresívny, v hneve hádzal po nej jedlo, pričom svedkom týchto situácií bola maloletá. Poukazovala na sms správy, v ktorých sa jej otec opakovane ospravedľoval za svoje správanie, pričom v nich žiadne výhrady voči starostlivosti o maloletú nemá. Šetrenia vykonané pred rozhodnutím o neodkladnom opatrení boli poznačené tým, že maloletá nemala umožnený s ňou kontakt, ktorú skutočnosť nevyhodnotila ani psychologička, ktorá ju o realizácii konzultácie ohľadom maloletej ani neinformovala, nevyžiadala si jej stanovisko, a teda pracovala len s informáciami, ktoré jej poskytol otec. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nepovažovala za súladné so záujmom maloletej. Upravený styk s matkou v rozsahu 3 dní za dva týždne nepovažovala za postačujúci. Zdôraznila, že vo výchove z jej strany neboli preukázané žiadne pochybenia, maloletá bola do 27. 06. 2019 v jej starostlivosti, pričom pravidelne (nielen každý druhý víkend) sa stretávala aj s otcom. Komunikácia medzi rodičmi začala byť problematická, avšak otec mal problémy len s jej novým partnerom, nie so starostlivosťou o maloletú. Záverom poukázala, že pri poslednom stretnutí maloletá plakala, keď sa mala vrátiť k otcovi, chcela ostať s ňou, avšak otec len poukazuje na neodkladné opatrenie. Mala za to, že maloletá by mala byť zverená do jej osobnej starostlivosti. Poukázala, že pokiaľ navrhovala upraviť styk maloletej s otcom každý druhý víkend, počítala s tým, že otcovi umožní stretávanie aj nad rámec týchto termínov, do návrhu ich nezahrnula len z toho dôvodu, že sa domnievala, že sa bude vedieť s otcom dohodnúť. Pokiaľ by súd dospel k názoru, že nie sú splnené podmienky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti, žiada, aby bola úprava styku zmenená tak, aby sa mohla s dcérou stretávať pravidelnejšie a intenzívnejšie, ako je to nariadené napadnutým neodkladným opatrením, a to aj v pracovných dňoch, minimálne v rozsahu 3 dni v každom kalendárnom týždni, prípadne aby súd zvážil dočasne striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov v týždennom intervale, keďže aj z vykonaného šetrenia je zrejmé, že obaja rodičia majú splnené podmienky pre starostlivosť o maloletú.

4. Dňa 22. 08. 2019 matka predložila súdu prvej inštancie zvukovú nahrávku na DVD nosiči a oznámila, že má vedomosť o tom, že v súvislosti s prebiehajúcim konaním bola v priebehu predchádzajúcich dní vykonaná mediácia, ktorej výsledky sú podľa jej názoru zásadné pre rozhodnutie o jej odvolaní. Žiadala súd o vyžiadanie správy z mediácie.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že maloletá je v súlade s odporúčaním orgánu starostlivosti o rodinu a deti, ako i psychológa v jeho starostlivosti a opatere. Maloletú vychováva tak, aby mala úctu k matke, i napriek tomu, že vzťahy medzi maloletou a matkou neboli dobré v dôsledku správania sa matky k maloletej. Citové väzby maloletej sú upriamené predovšetkým na neho, on poskytuje vhodné prostredie maloletej pre život, bývanie, osobnú starostlivosť a vie dieťa zabezpečiť

i po finančnej stránke. Tvrdenie matky, že jej neumožňuje kontakt s maloletou označil za nepravdivé. V tejto súvislosti uviedol, že plne rešpektuje vôľu maloletej, ale i rozhodnutie súdu, dodržiava súdom stanovenú frekvenciu styku matky s dieťaťom i teraz, keď je maloletá dočasne zverená do jeho osobnej starostlivosti. V prípade požiadania matky, ak je to v záujme dieťaťa, rešpektuje i častejší styk, aby citová väzba k matke, napriek negatívnym skúsenostiam dcéry, bola zachovaná. Rovnako za nepravdivé považoval tvrdenie matky o nevhodných podmienkach na bývanie na jeho strane. Uviedol, že býva v dome, kde bývali jeho starí rodičia, bývanie je legálne, spĺňa všetky štandardy a hygienické kritériá slušného bývania, je tu zabezpečené kúrenie. Prostredie u neho je podľa jeho názoru vhodnejšie ako u matky, keďže matka má toho času známosť s iným mužom, pričom vzťah maloletej i vzhľadom na okolnosti spolužitia je nepochybne vhodnejší s ním ako s otcom ako s partnerom matky, ku ktorému maloletá nemá také citové väzby. Poukazoval na správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky zo dňa 09. 07. 2019, ako i na správu psychologičky PhDr. Kataríny Šubovej zo dňa 12. 07. 2019, z ktorej vyplýva, že maloletá sa aktuálne vyznačuje známkami anxiózneho syndrómu a postresovej reakcie, výchova otca poskytuje bezpečie pre maloletú. Vzťah matky s maloletou sa podľa psychologičky ukazuje ako emočne zaťažujúci a matkina výchova neposkytuje syténie emočných potrieb maloletej. Záverom poukázal, že samotná maloletá prejavila záujem byť v jeho starostlivosti, keďže svojim prístupom zodpovedne preukazuje záujem o starostlivosť o ochranu dieťaťa, čo zodpovedá i zisteniu psychologičky. Nesúhlasil s návrhom na zverenie dieťaťa dočasne matke, keďže by to bolo v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa a s výsledkami doterajšieho dokazovania. Navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že obaja rodičia boli z jeho strany motivovaní, aby v záujme maloletého dieťaťa spolu komunikovali a hľadali riešenia ohľadom vhodného miesta a času na realizáciu styku. Otec bol poučený, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby malo pravidelný osobný kontakt s matkou, u ktorej nie je v osobnej starostlivosti. Rodičia maloletej boli opakovane upozorňovaní a vedení ku konštruktívnej komunikácii. Zdôraznil, že komunikácia medzi rodičmi je narušená, nedokážu sa dohodnúť ani na základných a podstatných záležitostiach ohľadne svojej dcéry, ich vyjadrenia a konania sú silne podmienené ich vzájomnou nevráživosťou a negatívnym vzťahom voči sebe. Záverom uviedol, že rodičom bola v rámci výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ponúknutá možnosť mediácie prostredníctvom mediátora zabezpečeného v rámci priorit úradu, za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie ako i odborného poradenstva, pričom obaja rodičia s vykonaním mediácie súhlasili.

7. Na základe výzvy súdu prvej inštancie kolízny opatrovník písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 12. 09. 2019 predložil záverečnú správu z mediačného procesu s rodičmi mal. G. O. zo dňa 20. 08. 2019. Podľa správy z mediačného procesu, už prvé spoločné mediačné stretnutie bolo veľmi hektické a impulzívne. Otec maloletého dieťaťa prezentoval, že on dokázal neschopnosť matky, dcéra je v jeho výchove a opatere, pretože matku dcéra nechce, on nechce dcéru odopierať matku a v prípade, že sa matka vráti do spoločnej domácnosti, všetko jej odpustí a zabudne, lebo je to v záujme dcéry. Prezentoval i to, že s dcérou pravidelne navštevuje psychológa na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky a rieši všetky problémy dcéry. Uviedol, že ak sa matka k nemu vráti, všetko sa vyrieši. Matka vyjadrila svoj názor, že sa k otcovi maloletého dieťaťa nevráti a nech s tým neráta, nepáči sa jej, čo otec robí od vydania neodkladného opatrenia, do jeho vydania fungovali na základe ich spoločnej dohody, ale teraz otec dcéru ovplyvňuje a doslova si ju kupuje. Na jej adresu sa vyjadruje otec vulgárne, hrubo a zasahuje nielen do vzťahu medzi ňou a dcérou, ale aj do vzťahu s jej partnerom, pretože ich obviňuje z rôznych vecí, ktoré sa skutočne nestali - napr. sexuálne praktiky matky a jej priateľa pred dcérou nemá problém opisovať. Situácia sa ďalej veľmi hrotila a stretnutie bolo ukončené. Následne prebehlo mediačné stretnutie oddelene. Matka maloletej uviedla, že situácia je naozaj zlá, otec proti jej osobe nastavuje dcéru, ale aj jej rodinu, poukazovala na dôvody rozpadu ich vzťahu. Čo sa týka dcéry, uviedla, že maloletá sa prispôsobuje tomu prostrediu, v ktorom je. Styk s dcérou podľa neodkladného opatrenia prebehol. Matka by už na skludnenie situácie súhlasila so striedavou osobnou starostlivosťou. Na oddelenom mediačnom stretnutí otec prezentoval to, že on bude čakať do rozhodnutia súdu, on dcéru nedá matke, aby dcéru bila a trýznila, ale ak sa k nemu vráti, je ochotný všetko jej odpustiť. Trval na zverení dcéry do jeho výchovy a opatery a úprave styku matky s maloletou. So striedavou osobnou starostlivosťou nesúhlasil. Následné mediačné stretnutie prebehlo v úplne identickej atmosfére, ako prvé stretnutie. Otec dieťaťa apeloval na matku, aby sa k nemu vrátila, čo matka odmietla. Opakovane zdôraznil, že dcéru matka týrala a bila, ale on to polícii nedá, bude spolupracovať so psychologičkou ÚPSVaR a dokáže, že matka je neschopná a dcéra ju nechce. Matka uviedla, že aj ona pôjde do

dôsledkov a bude trvať na zverení dcéry, vie, že otec dcéru manipuluje, ale verí v spravodlivosť a bude sa snažiť robiť pre dcéru to najlepšie, koľko jej súčasný obmedzený styk dovolí. Stretnutie skončilo opätovne hrubými vyjadreniami otca na stranu matky, matka sa rozplakala a odišla. Zo záverov predmetnej správy vyplýva, že vzťahy medzi rodičmi sú hlboko rozvrátené. Otec verí v obnovenie spolužitia s matkou maloletého dieťaťa a odôvodňuje obnovenie vzťahu záujmom maloletého dieťaťa. Na vyjadrenia matky otec nereflektuje a dieťa je momentálne nástroj na vytrestanie matky za ich rozpad vzťahu. Matka dáva otcovi návrhy na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, ale otec na návrhy matky nereaguje a odmieta ich s tým, že dcéra matku nechce a bude v jeho starostlivosti. Obaja budú trvať na znaleckom dokazovaní, ale súčasná úprava výkonu rodičovských práv a povinností nie je v záujme maloletého dieťaťa. Kontakt matky s dieťaťom je obmedzený na víkendové stretávanie a podľa vyjadrení otca, jemu to tak vyhovuje a nič nad rámec uznesenia súdu nepripustí, pokiaľ matka nezmení svoj postoj k nemu v záujme maloletého dieťaťa.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

13. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

14. Osobitná úprava neodkladných a iných opatrení súdu je obsiahnutá v ustanoveniach § 360 až 369 CMP. Na rozdiel od sporového konania, podľa právnej úpravy mimosporového konania je možné nariadiť neodkladné opatrenie nielen na návrh, ale aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania. Súd podľa Civilného mimosporového poriadku nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem. Zrušiť nariadené neodkladné opatrenie môže súd aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené. V Civilnom mimosporovom poriadku je osobitne upravený procesný postup, týkajúci sa neodkladných opatrení vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého, o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (na základe ktorého je možné povoliť vstup do obydlija, v ktorom sa maloletý nachádza, na účely výkonu právomocí orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately).

15. Odvolací súd pri rozhodovaní o návrhu matky a návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal z účelu neodkladného opatrenia, ktorým je bezodkladná úprava pomerov strán, pričom potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť naliehavá a právna úprava sa nemôže vzťahovať na minulý čas, pretože Civilný mimosporový poriadok v jeho tretej časti obsahuje len úpravu niektorých ustanoveniach o neodkladných a iných opatreniach súdu, keď v zmysle § 365 až § 368 CSP je možné nariadiť neodkladné opatrenia vo veciach o ochrane maloletého, výživného, osobnej starostlivosti a vo veciach povolenia súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých na neodkladné opatrenie.

16. Obsah neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 CMP sa bezprostredne dotýka výchovy maloletého dieťaťa. Ide o faktické opatrenie, ktoré nemusí anticipovať otázku budúcej výchovy. Súd pri rozhodovaní o odovzdaní dieťaťa do starostlivosti jedného z rodičov, prípadne do starostlivosti tretej osoby alebo do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prihliadne na relevantné ustanovenia Zákona o rodine. Neodkladné opatrenie má len dočasnú povahu, preto je možné nariadiť ho len do splnenia podmienok pre konečné rozhodnutie súdu, pričom v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 a nasl. CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

17. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

18. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

19. Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

20. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí, teda aj pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia je vždy potrebné prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa okrem iného zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

21. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že otec dňa 24. 06. 2019 doručil súdu prvej inštancie návrh, ktorým sa domáha úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej G. O., nar. XX. XX. XXXX. J. maloletej G. zveriť do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazat' na platenie výživného. Matka dňa 01. 07. 2019 doručila súdu prvej inštancie návrh, ktorým sa domáha úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej G. O., nar. XX. XX. XXXX a nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bola maloletá zverená do jej osobnej starostlivosti, otcovi by bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 150 eur mesačne vždy k 20-temu dňu v mesiaci k jej rukám a styk otca s maloletou by bol upravený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párny kalendárny týždeň v roku od piatku od 15.00 hod. do nedele do 17.00 hod. Svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia matka odôvodnila skutočnosťou, že otec jej od 27. 06. 2019, kedy bez jej dohody a napriek jej nesúhlasu vybral maloletú z materskej školy, odmieta maloletú vrátiť. V návrhu tiež matka uviedla, že otec koná skratovo a nepredvídateľne, zrejme v snahe ublížiť jej prostredníctvom dieťaťa, keďže s ním už nechce zdieľať partnerský život. Písomným podaním, doručeným súdu prvej inštancie dňa 04. 07. 2019 matka doplnila svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a žiadala, aby súd dočasne zveril maloletú do jej osobnej starostlivosti, otcovi uložil povinnosť odovzdať maloletú do jej osobnej starostlivosti a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 150 eur mesačne vždy k 20-temu dňu v mesiaci k jej rukám a styk otca s maloletou upraviť tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párny kalendárny týždeň v roku od piatku od 15.00 hod. do nedele do 17.00 hod. Otec dňa 15. 07. 2019 doručil súdu prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by maloletá bola dočasne zverená do jeho osobnej starostlivosti a matke by bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 50 eur mesačne, vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k jeho rukám, počnúc od podania neodkladného opatrenia. Otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že o maloletú sa vie postarať, má príjem, vytvorené podmienky na výchovu, pričom

maloletá chce byť s ním a nechce byť s matkou. Matka má známosť, s ktorou žije, maloletá nemá k tejto osobe kladný vzťah, matka na maloletú kričí, bije ju, pričom sa opiera o správu z psychologického vyšetrenia maloletej vypracovanú psychologičkou PhDr. Katarínou Šubovou, z ktorej vyplýva, že matkina výchova neposkytuje v dostatočnej miere bezpečie.

22. Odvolací súd, posudzujúc prejednávajúcu vec v zmysle vyššie uvedených skutočností a citovanej právnej úpravy, dospel k záveru, že v prejednávanej právnej veci je dôvodné neodkladne upraviť pomery účastníkov konania formou nariadenia neodkladného opatrenia, na základe ktorého bude maloletá G. O., nar. XX. XX. XXXX zverená do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, a to v týždenných intervaloch. Z obsahu spisu je nesporné, že rodičia maloletej G. nežijú v spoločnej domácnosti, matka spolu s maloletou opustila spoločnú domácnosť v apríli 2019 a presťahovala sa k svojmu priateľovi do G. J.. Otec sa v tomto období s maloletou pravidelne stretával, maloletá zvykla v jeho domácnosti i prespať. Vzťahy a vzájomná komunikácia medzi rodičmi sa výrazne zhoršili potom, ako otec dňa 27. 06. 2019 napriek nesúhlasu matky zobral maloletú z materskej školy a odmietal ju matke vrátiť. Nariadenie neodkladného opatrenia vo forme striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov odvolací súd považoval za prostriedok právnej ochrany, na základe ktorého sa maloletému dieťaťu zabezpečí primeraný kontakt s obidvomi rodičmi. V tomto smere odvolací súd prihliadol na vek maloletého dieťaťa, ako i základnú zásadu vyjadrenú v článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa a nie vzájomné nezhody. Odvolací súd na základe doposiaľ zisteného skutkového stavu nepovažoval za súladný stav, za ktorého by mala byť maloletá G. dočasne zverená výlučne do osobnej starostlivosti otca. V tomto smere odvolací súd vychádzal zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 09. 07. 2019 zo šetrenia pomerov, z ktorej vyplýva, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloletú. Pokiaľ ide o správu z psychologického vyšetrenia maloletej zo dňa 12. 07. 2019 vypracovanou psychologičkou PhDr. Katarínou Šubovou, z ktorej pri svojom rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal i súd prvej inštancie a z ktorej i otec odvodzoval potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, odvolací súd uvádza, že predmetné vyšetrenie maloletej sa realizovalo iba za prítomnosti otca a maloletej, a to na podnet otca, a teda bez možnosti matky vyjadriť sa k tvrdeniam otca, ako i k jej vzťahu s maloletou. Pokiaľ teda súd prvej inštancie o neodkladnom opatrení rozhodol iba v súlade s požiadavkou otca, takýto postup súdu prvej inštancie nebol plne odôvodnený. Z obsahu spisu, ako i z predloženej zvukovej nahrávky vyhotovenej matkou nevyplýva, že by matka mala s maloletou negatívny vzťah, že by sa maloletá v jej prítomnosti necítila bezpečne, práve naopak. Odvolací súd prihliadol i na správu z mediálneho procesu s obidvoma rodičmi maloletej, z ktorej vyplýva, že dočasná úprava výkonu rodičovských práv a povinností nie je v záujme maloletého dieťaťa, keď kontakt matky s dieťaťom je obmedzený iba na víkendové stretnutia. Odvolací súd poukazuje i na postoj otca prezentovaný počas celého konania, ktorý snahu matky o dohodu ohľadom maloletej podmieňuje zmenou vzťahu matky k nemu. Dôkazom toho sú i predložené sms správy, z ktorých sa javí, že otec by chcel obnoviť spolužitie s matkou, a keďže matka neprejavuje záujem, maloletá sa stáva nástrojom riešenia ich vzájomných vzťahov. K uvedenému odvolací súd dodáva, že obaja rodičia by si mali uvedomiť, že je v záujme ich maloletého dieťaťa budovať si vzťah s oboma rodičmi, pričom k zhoršeniu vzťahov môže dôjsť pomerne ľahko, avšak obnova narušených vzťahov trvá oveľa dlhšie, pričom konflikty rodičov prenášané v takýchto prípadoch na maloleté dieťa môžu veľmi zasiahnuť jeho psychiku a to až do takej miery, že je nevyhnutné takto postihnutej detskej psychike pomôcť aj s pomocou psychológa. Čím skôr si rodičia uvedomia, že napriek ich zhoršeným vzťahom, by ich nemali prenášať na ich maloleté dieťa, uľahčia mu situáciu a pomôžu mu budovať si vzťah k obom rodičom, čo je jednoznačne v jeho záujme. Obidvaja rodičia by sa mali snažiť o také usporiadanie vzťahov a také správanie, ktoré eliminuje nepriaznivé dôsledky naštrbeného vzťahu medzi nimi na ich maloleté dieťa, pričom doterajší prístup najmä otca taký nebol. Odvolací súd mal za preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletú a maloletá má vytvorený citový vzťah k obom rodičom. Na základe uvedeného je možné ustáliť, že vo vzťahu k napätej situácii medzi rodičmi (hádky, neschopnosť komunikácie...) boli zistené také podmienky, ktoré vyžadujú bezodkladnosť úpravy t. j. zverenie maloletej G. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Odvolací súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie nie je rozhodnutím vo veci samej, pričom neodkladným opatrením sa v krátkom čase (bez realizácie dokazovania) upravujú vzájomné práva a povinnosti na nevyhnutnú dobu, v tomto konkrétnom prípade na čas do rozhodnutia vo veci samej, t. j. do právoplatnosti rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej G. v rámci ktorého konania súd posúdi všetky aspekty relevantné z hľadiska tejto úpravy, ktoré nie je možné posúdiť v tomto štádiu konania o nariadenie neodkladného opatrenia. Berúc do úvahy najlepší

záujem maloletého dieťaťa, jeho právo na rovnocenný kontakt s oboma rodičmi a na práva a povinnosti rodičov podieľať sa na výchove a starostlivosti o dieťa, ako aj vychádzajúc z toho, že obaja rodičia sú schopní riadnej starostlivosti o dieťa, dospel odvolací súd k záveru, že je vhodné nariadenie striedavej osobnej starostlivosti na čas do rozhodnutia vo veci samej. V tomto štádiu konania a vzhľadom na účel nariadeného neodkladného opatrenia preto odvolací súd výživne, ako i styk počas striedavej osobnej starostlivosti neurčil (§ 62 ods. 6 Zákona o rodine).

23. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).